

Maloniai kviečiame būti „Užpalių“ monografijos bendraautoriais, talkininkais, rėmėjais, PRISIDĖTI KUO KAS GALI

Visus neabejingus Tėvynei ir savo gimtinei maloniai kviečiame kaip kas gali prisidėti prie rengiamos monografijos: pateikti nuotraukų, pačiam parašyti straipsnį ar pakalbinti tai padaryti kitus, pateikti patarimų ir pasiūlymų, taip pat **kviečiame finansiškai remti knygos išleidimą** – be visuomenės supratimo ir pasiaukojimo knygos neįstengsime išleisti, nes didžiąją dalį leidinio sąmatos sudaro neatlygintina parama. Iš anksto nuoširdžiai dėkojame už prisidėjimą ir suteiktą paramą. Visi kažkuo prisidėjusieji ir aukotojai bus garbingai įrašomi knygos rėmėjams skirtuose puslapiuose, įvardijant konkretų kiekvieno indėlį. Apie suteiktą ženklėnį indėlį ar paramą bus informuojama visuomenė.

„Lietuvos valsčių“ serijos monografijų rengimo darbus imtinai iki maketo sukūrimo leidykla įsipareigoja atlikti nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis net ir esant nepakankamam finansavimui, tačiau knygos tiražą bus galima spausdinti tik gavus pakankamą paramą ir visą leidinio sąmatinę sumą, t. y. tik užsakovams bei rėmėjams įvykdžius visus savo finansinius įsipareigojimus ir faktiškai gavus visas monografijai išleisti trūkstamas lėšas.

Viešajai įstaigai „Versmės“ leidyklai už jos vykdomą pelno nesiekiančią veiklą – Lietuvos istorijos ir tradicinės kultūros monografijų serijos „Lietuvos valsčiai“ rengimą bei su tuo susijusią mokslo veiklą – 2004 m. yra suteiktas paramos gavėjo statusas, todėl knygos leidybai galite skirti ne tik minėtą, bet ir savo **2 proc.** pajamų mokesčio paramą.

Finansinę paramą knygai galima pervesti VŠĮ „Versmės“ leidyklai, kodas 122732630, į atsiskaitomąją sąskaitą AB „Citadele“ banke LT027290000005467101, nurodant: *Parama monografijai „Užpaliai“*, arba perduoti grynaisiais leidyklos buhalterijoje. Užpalėnų bendrijai, kodas 184092190, į atsiskaitomąją sąskaitą LT417044060007423061 SEB banke, taip pat paramą knygos leidybai galite perduoti: Užpalių seniūnui **Vytui Jurkai**, knygos vyr. redaktoriui **Stanislovui Balčiūnui**, Vilniaus užpalėnų klubo seniūnui **Jeronimui Galvydžiui**, Kauno „Dausuvos“ klubo pirmininkei **Gražinai Kačerauskienei**, arba perduoti grynaisiais pinigais į leidyklos buhalteriją.

„Versmės“ leidyklos adresas Geležinkelio g. 6, 02100 Vilnius, telefonai 85 2130623 (ir faksas), 8698 09077 (bendrasis), 8698 20707 (leidyklos vadovo); elektroninio pašto adresas leidykla@versme.lt, leidyklos interneto svetainė **www.versmė.lt**.

Utenos rajono savivaldybės, Vilniaus uteniškių klubo „Indraja“, Kauno uteniškių klubo „Dausuva“ ir „Versmės“ leidyklos

K R E I P I M A S I S

į visus uteniškius, iš šio krašto kilusius, Lietuvos bei viso pasaulio žmones

Utenos kraštas turtingas savo istorija, kultūros paveldu, žymiais žmonėmis. Nors daug praeities vertybių, faktų saugoma archyvuose, muziejuose, bet daug tų istorijos, kultūros paveldo perlų kiekvienam Utenos krašto, o juo labiau visos mūsų šalies žmonėms lieka nežinomi, neprieinami. Daug istorijos, kultūros vertybių glūdi asmeniniuose uteniškių archyvuose, senolių prisiminimuose.

Todėl kreipiamės į Jus, mieli uteniškiai, ir kviečiame su didele atsakomybe, meile savo gimtinei saugoti, įamžinti šio nuostabaus Aukštaitijos krašto istorijos per amžius dar išlikusias ar galimas iširti, išsaugoti praeities ir dabarties žmonių vertybes, gyvenimo būdą, tradicijas, kultūrą, amatus, liaudies meną, žmonių likimus istorijos verpetuose ir, pasinaudojant „Versmės“ leidyklos šimtatomės „Lietuvos valsčių“ serijos knygų galimybėmis, visa tai įamžinti ir sukauptus atminties ženklus paskleisti po visą Lietuvą ir išsaugoti dabarties bei ateities kartoms.

Puikus uteniškių bendradarbiavimo su „Versmės“ leidykla pavyzdys yra 2005 m. išleista 1300 puslapių perkopusi monografija „Tauragnai“, jau įpusėta rengti panašaus dydžio monografija „Užpaliai“. Nebyliai ir kantriai savo įamžinimo laukia Daugailiai, Kuktiškės, Leliūnai, Pakalnai, Saldutiškis, Vyžuonos ir... pati Utena...

Kviečiame pagal išgales prisidėti ir remti „Versmės“ leidykloje rengiamas „Lietuvos valsčių“ serijos Utenos krašto monografijas – padėti rinkti ir kaupti duomenis apie visus Utenos rajono valsčius, jų istoriją, kultūrą, žodinę ir meninę kūrybą, tradicijas, šio krašto žmones, garsinčius ir garsinančius Utenos kraštą, tapusius mūsų šalies šviesuoliais, įžymybėmis. Inicijuoti dar neparašytų monografijų rengimą, ieškoti finansinės paramos, patiems kad ir ne po daug savo lėšomis prisidėti, paraginti tai padaryti kitus.

Dalyvavimas Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui (2018) dedikuojamos „Lietuvos valsčių“ serijos Utenos krašto monografijų leidyboje – šventas darbas savo gimtinės ir Lietuvos garbei, amžinasis paminklas šiam kraštui ir jo žmonėms.

Kreipimasis keturiais egzemplioriais iškilmingai pasirašytas
Vilniuje 2011 m. sausio 29 dieną
tradiniame metiniame uteniškių susirinkime

Utenos rajono savivaldybės tarybos vardu
meras **Alvydas Katinas**

Vilniaus uteniškių klubo „Indraja“ vardu
prezidentas profesorius **Arvydas Šaltenis**

Kauno uteniškių klubo „Dausuva“ vardu
profesorius **Albinas Kusta**

„Versmės“ leidyklos vardu
leidyklos vadovas **Petras Jonušas**

L I E T U V O S V A L S Č I A I

MONOGRAFIJA

Užpaliai

Rengiama nauja „Užpalių“ monografija papildys 100-tomį Lietuvos istorijos rašto paminklą

Vienos knygų serijos „Vermės“ leidykla nuo susikūrimo 1994 m. leidžia 100-tomę seriją monografijų apie Lietuvos miestus ir miestelius bei jų apylinkes, atitinkančias tarpukariu buvusius valsčius. 2009 m. pradėta rengti monografija ir apie buvusį Užpalių (dab. Utenos r.) valsčių. Tų pačių metų pabaigoje „Vermės“ leidyklos vadovas Petras Jonušas ir Užpalių seniūnas Vytautas Jurka pasirašė sutartį dėl „Užpalių“ monografijos išleidimo.

Būsimoji monografija bus unikalus, didelės apimties – daugiau kaip 1 000 puslapių leidinys, pasakojantis apie Užpalių ir jų apylinkių kraštovaizdžio raidą, istoriją nuo seniausių laikų iki mūsų dienų. Norima sutelkti didelį – iki 100 autorių būrį, kad būtų parašyta kuo daugiau išsamių straipsnių, prisiminimų, surinkta nuotraukų, skirtų tokiai tematikai: krašto gamta – klimatas, dirvožemis, augmenija, miškai, upės, ežerai ir kt., istorija – archeologijos paminklai, žemės ūkio raida, kaimai, dvarai, ūkininkai, verslininkai, senolių prisiminimai, okupacijų padariniai, išsivadavimo kovos, kultūra, švietimas – miestelio ir kaimų architektūra, kultūros įstaigos, mokyklos, bažnyčios, kultūrinis gyvenimas – šventės, papročiai, tradicijos, liaudies medicina, tautodailininkai, tautosaka, kalba, įžymūs žmonės. Monografijoje bus šimtai juodai baltų ir spalvotų nuotraukų, ji bus gausiai iliustruota piešiniais, žemėlapiais, dokumentų faksimilėmis, pateiktos muzikos kūrinių natos, asmenvardžių ir vietovardžių rodyklės.

2010 m. birželio 28 – liepos 7 dienomis vyko monografijos autorių kompleksinė lokaliųjų tyrimų ekspedicija į Užpalius ir jų apylinkes.

Istorikai, geografs, geologai, biologai, etnologai, kalbininkai, tautosakininkai, kraštotyrininkai, pedagogai, rašytojai, žurnalistai, kiti žodžio meistrai, „Lietuvos valsčių“ serijai jau rašiusieji mokslininkai, mokslo bendruomenės, aukštųjų mokyklų, institutų atstovai, doktorantai, magistrantai, kiti dalyviai lankėsi įvairiose vietovėse, atliko savo numatytus tyrimus, susitiko su vietos gyventojais, užrašinėjo prisiminimus, rinko informaciją, nuotraukas, archyvinę medžiagą, skirtą būsimai monografijai. Ekspedicijos metu dalyviai lankėsi pas gyventojus, kalbino juos, diktofonais užrašinėjo jų prisiminimus ir melodingas krašto dainas, domėjosi šeimų albumų nuotraukose išlikusiais laikmečio vaizdais, esamų ir amžinybėn išėjusių žmonių gyvenimais, likimais, buitimi, papročiais ir tradicijomis, kaimų ir miestelių, bažnyčių architektūra.

„Vermės“ leidykla maloniai kviečia visus šio krašto gyventojus ir kraštiečius padėti monografijos rengėjams surinkti kuo daugiau įdomios informacijos šiai būsimai daugiatomės „Lietuvos valsčių“ serijos monografijai, kuri bus gražus rašto paminklas šiam kraštui, jo žmonėms. To paminklo nesukursime be Jūsų prisidėjimo.

„Užpalių“ monografijos vyriausiasis redaktorius ir sudarytojas **Stanislovas Balčiūnas**, tel. 85 2417219, 8 699 82161, elektroninio pašto adresas l.svyturys@gmail.com.

Užpaliai iš paukščio skrydžio...

Kaimynų kaimo bendruomenė

Kai patvinsta Šventoji...

Buvusio Užpalių valsčiaus gyvenamųjų vietų sąrašas (pagal 1923 m. pirmojo Lietuvos gyventojų surašymo duomenis)

Abromiškis	Martinčiūnai
Antaniškis	Mažeikiškės
Antadavainė	Mažionys
Antakalnai	Mikėnai
Alaušai	Musteikiai
Alinauka	Nevirža
Armoniškis	Nemuniškis
Armališkės	Norvaišiai
Bajorai	Nosvaičiai
Bartašiūnai	Nosvaitėliai
Bekinčiai	Novosiolkos
Bikuškis	Pasaliai
Bradesiai	Pašliniai
Butiškiei	Plaviškės
Čižiškės	Paškony
Daugilis	Pilveliai
Davainiai	Plepesiškiei
Degesiai	Puodžiai
Dumbrava	Pusbėdis
Gaigaliai	Ramavydiškės
Gailiešionys	Remeikiai
Gaižiūnai	Rimiškiai
Galiniai	Riškony
Gyliškės	Satarečius
Gireišiai	Sidabrinė
Grybynė	Sirutiškis
Ilčiukai	Stasiškės
Jociškės	Šarkiai
Juliškis	Ščiury
Juškony	Šeimyniškiei
Kaimynai	Šeimyniškės (prie Bikuškėnų k)
Kairiškis	Šernupis
Kamisarauka	Tarvydžiai
Kaniūkai	Traidžiūnai
Karkaziškiai	Toleikiai
Kairiškės	Trumpaliai
Kėpiai	Tutuoliškis
Kišūnai	Ubagai (Liepakalnis)
Kupriai	Užpaliai
Kureišiškės	Vaiskūnai
Kustos	Vanagiškės
Kušliai	Vėželiai
Kušnierūnai	Vygėliai
Lėliai	Viešeikiai
Levizarai	Vilučiai
Lygamiškis	Vyšniovka
Likunčiai	Voverynė
Linskis	Žaibiškės

Prašome visus, kurie iš šių vietovių kilę arba žinote kokių nors faktų apie tų kaimų bei jų žmonių likimus susisiekti su knygos vyriausiuoju redaktoriumi Stanislovu Balčiūnu arba Užpalių seniūnu Vytautu Jurka. Dėkojame.